

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
T.a.v. Mevr. T. van Ark, Minister voor Medische Zorg en Sport
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag

Datum: 17 december 2020

Behandeld door
art. 10,2,e, persoonsgegevens

Telefoonnummer
art. 10,2,e, persoonsgegevens

E-mail
art. 10,2,e, persoonsgegevens@ctgb.nl

Kenmerk
202012170311

Betreft: Azolenresistentie *Aspergillus fumigatus* - advies Ctgb

Geachte mevrouw Van Ark,

In vervolg op onze brief d.d. 5 augustus 2019 met kenmerk 201908050174 wil ik u graag nogmaals attent maken op de resistentieproblematiek bij de schimmel *Aspergillus fumigatus*, niet in de laatste plaats omdat dit een complicatie kan zijn bij COVID-19 infecties.

Aspergillus fumigatus is een algemeen voorkomende schimmel die miljoenen sporen maakt die overal aanwezig zijn in binnen- en buitenlucht. Het inademen van deze sporen leidt bij gezonde mensen niet tot problemen, maar kan bij patiënten met een verzwakt immuunsysteem infecties in de longen veroorzaken. In 2019 werd in ruim 10% van de onderzochte patiënt-isolaten uit UMC's en 6% uit academische ziekenhuizen *A. fumigatus* geïsoleerd die resistent is tegen medische azolen¹. Deze resistentie bemoeilijkt de behandeling van patiënten met zo'n infectie.

Dergelijke infecties zijn ook aangetroffen bij patiënten die met COVID-19 op de intensive care zijn opgenomen en onderzoek naar de relatie met COVID-19 wordt momenteel wereldwijd onderzocht².

De afgelopen jaren is meer inzicht verkregen in de mogelijke bronnen van resistentie-ontwikkeling (Kamerstuk 27 858, nrs. 225, 229, 411, 460). Het is duidelijk geworden dat de ontwikkeling van resistentie niet (alleen) optreedt als gevolg van behandeling van patiënten met medische azolen, maar dat de resistentie ook ontstaat buiten het ziekenhuis, bijvoorbeeld in afvalhopen met organisch restmateriaal afkomstig van met azolen behandeld hout of de bloembollenteelt.

In ruim 75% van de onderzochte patiënt-isolaten blijkt de mutatie die de resistentie veroorzaakt overeen te komen met mutaties afkomstig uit bronnen in het milieu¹.

Naar aanleiding van het verschijnen van het RIVM-onderzoeksrapport 'New insights in the azole-resistance of *Aspergillus fumigatus*' heeft het Ctgb in augustus 2019 een brief gestuurd aan de Minister van LNV, cc VWS en IenW.

¹ Bron: Nethmap – 2020, www.swab.nl

² <https://www.asebio.org/2020/07/COVID-19-associated-pulmonary-Aspergillus-IGABA-fungus-treatment/>, J. Fungi. 6, 91.

In deze brief adviseerde het Ctgb de drie betrokken ministers van VWS, LNV en IenW onder andere om een integraal plan van aanpak voor vervolgonderzoek op te stellen, want hoewel de problematiek vooral goed is onderzocht in de bloembollensector, worden azolen veel breder toegepast en maken eerdere rapporten duidelijk dat het probleem breder is dan alleen de bloembollenteelt.

Inmiddels zijn er diverse trajecten in gang gezet. Het ministerie van LNV heeft bij de Europese Commissie (DG SANTE) opnieuw aandacht gevraagd voor de problematiek aangezien dit een grensoverschrijdend probleem betreft. Vanuit het ministerie van IenW is vervolgonderzoek geïnitieerd om beter zicht te krijgen op het ontstaan en voorkomen van mogelijke hotspots bij de afvalstromen van houtafval en industrieel groenafval. Door de bloembollensector is een plan van aanpak gemaakt om te komen tot een snellere verwerking van organische restmaterialen uit de bloembollenteelt. Momenteel wordt dit plan verder uitgewerkt in samenwerking met de NVWA, Rijkswaterstaat en het Ctgb. Het Ctgb legt momenteel de maatregelen verplichtend vast via de etiketten van de betreffende middelen. De nieuwe besluiten zullen naar verwachting eind februari aan het College worden voorgelegd.

Op basis van de huidige kennis concludeert het Ctgb dat de problematiek van azolenresistentie bij *A. fumigatus* een humaan gezondheidsaspect heeft met een mondiaal karakter, dat deze problematiek mogelijk versterkt wordt door de huidige COVID-19 pandemie en dat de bronnen vanuit het milieu diverser zijn dan alleen de bloembollenteelt.

Het Ctgb adviseert daarom het ministerie van VWS om zich met de brede mogelijkheden waarover het beschikt actief in te zetten om te komen tot een oplossing van deze problematiek, zowel in Nederland als in Europa.

Een afschrift van deze brief wordt tevens verstuurd aan de Minister van LNV en de Staatssecretaris van IenW.

Hoogachtend,

Het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden,
voor deze:
de voorzitter,

art. 10,2,e, persoonsgegevens

Ir. J.F. de Leeuw